

2016

ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING: VOOR BURGERS, ONDERNEMINGEN EN OVERHEID

EVALUATIE FEDERALE ADMINISTRATIEVE LASTEN

www.vereenvoudiging.be

DEEL 01

VEREENVOUDIGING BLIJFT NODIG

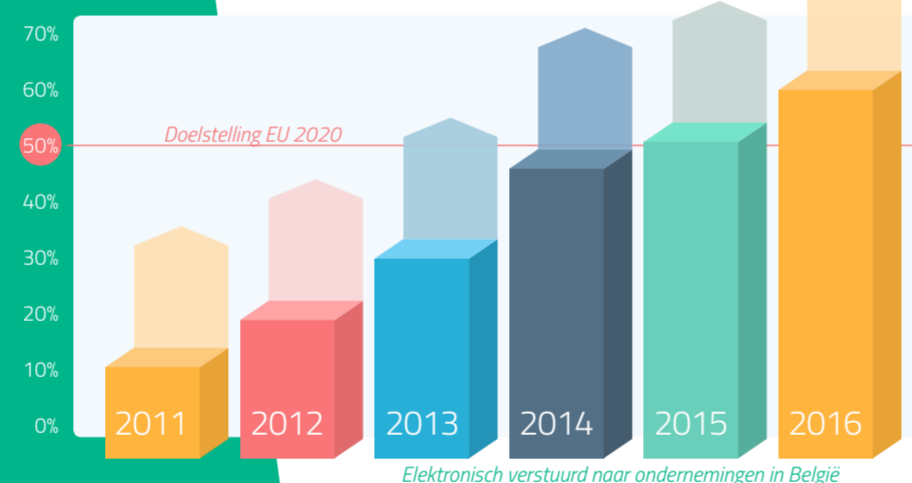
Onder meer om ondernemerschap te stimuleren en de economische groei aan te zwengelen, zette de federale overheid in 2014 het **terugdringen van de administratieve lasten (AL) met 30%** als doelstelling in haar regeerakkoord. In het verleden werd deze 30% vaak berekend op basis van de resultaten van het twejaarlijkse rapport van het Federaal Planbureau omtrent de administratieve lasten voor bedrijven in België (voor 2014 bedroegen deze 6,64 miljard euro). Dat cijfer omvat echter ook de administratieve lasten uit regionale, Europese en lokale wetgeving en heeft dus niet enkel betrekking op de "federale" administratieve lasten.

Om een concreter inzicht te krijgen in de verdeling van de administratieve lasten over de federale en andere overheden, zal de DAV een studie opzetten waarin wordt nagegaan in welke mate de reguleringskosten voortvloeien uit regionale, Europese of federale verplichtingen. Dit onderzoek zal uitgevoerd worden in samenwerking met externe dienstverleners, zoals de cijferberoepen en sociale secretariaten. Dit onderzoek moet het mogelijk maken om een grondig inzicht te verwerven in hoe de administratieve lasten voor Belgische ondernemingen en zelfstandigen precies zijn opgebouwd, alsook opportuniteiten ter vereenvoudiging aan het licht te brengen.

ELEKTRONISCHE FACTURATIE

Het stimuleren van elektronische facturatie (e-facturatie) heeft een grote impact op het vlak van administratieve vereenvoudiging. In vergelijking met het hanteren van een traditionele papieren factuur leidt e-facturatie tot een aanzienlijke verlaging van de administratieve lasten op het vlak van het opmaken, versturen, ontvangen, verwerken en archiveren van facturen. Het wettelijke kader omtrent e-facturatie zorgt niet enkel voor lagere lasten, maar draagt ook bij tot een snellere verwerking van facturen en een beperking van fouten omdat factuurgegevens niet langer manueel moeten worden overgetypt. Zo berekende de DAV dat het overschakelen van papieren facturen naar e-facturen een **besparing van 9,01 euro per factuur** met zich mee brengt.

Figuur 1 EVOLUTIE E-FACTURATIE B2B

Elektronisch verstuurd naar ondernemingen in België

Sinds 2012 volgt de DAV via een enquête bij Belgische ondernemingen het gebruik van elektronische facturatie op. Op Europees niveau is er de ambitie om tegen 2020 50% elektronische facturatie te behalen. Zoals weergegeven in Figuur 1, worden momenteel in België reeds **58,6% van de facturen op elektronische wijze verstuurd naar ondernemingen**. De totale gerealiseerde besparing door e-facturatie bedroeg eind 2016 **1,01 miljard euro**, waarvan **28,9 miljoen euro werd gerealiseerd in 2016**. Indien er overgeschakeld wordt op 100% elektronische facturatie, kunnen de Belgische bedrijven nog een **bijkomende besparing van 2,36 miljard euro** realiseren.

We zien het afgelopen jaar echter een verschuiving van volledig digitaal factureren naar factureren via e-mail (met bv. een PDF in bijlage). Het is juist in de categorie 'digitaal' waar de grootste besparing te rapen valt. Bijgevolg nam de federale overheid verschillende initiatieven om elektronische facturatie te stimuleren. Zo wordt vanaf 2018 digitaal factureren verplicht voor alle bedrijven die inschrijven op federale overheidsopdrachten met een geraamde waarde van meer dan 135.000 euro. Vanaf 2020 worden alle facturen van bedrijven aan de federale overheid verplicht elektronisch.

voortvloeit is aanzienlijk. We gaan verder in op de resultaten van de door ons opgevolgde **e-governmenttoepassingen**. Hier valt de grote lastendaling door het gebruik van Télémarché op, alsook de sterke stijging in gebruik van MyRent. De gecumuleerde lastendaling in 2016, als gevolg van **gewijzigde regelgeving**.

Een noodzakelijke voorwaarde om te weten of de administratieve lasten effectief dalen, is ze in eerste instantie meten. Het DAV meetbureau heeft hiervoor een methodiek ontworpen, nl. het Kafka meetmodel. Dit is gebaseerd op het internationaal aanvaarde Standaard Kosten Model (SKM). Het meetmodel kan zowel gebruikt worden om de lasten voor burgers en ondernemingen in kaart te brengen, als de beheerskosten. Meer informatie omtrent deze methodiek is terug te vinden in de nieuwe handleiding op onze website.

Erwin De Pue
Directeur-generaal
Dienst Administratieve Vereenvoudiging

Er zijn ook dit jaar heel wat **belangrijke initiatieven** van de federale overheid, die een grote impact hebben op het terugdringen van administratieve lasten. Dan denken we voornamelijk aan e-facturatie, e-ecocheques en e-maaltijdcheques. Sinds 1 januari 2016 zijn de papieren maaltijdcheques verdwenen en volledig vervangen door de elektronische variant. De lastendaling die hieruit

ELEKTRONISCHE MAALTJDCHQUES

Vanaf 1 januari 2016 verdwenen de papieren maaltijdcheques en werden ze vervangen door een elektronische variant. Het systeem van de elektronische maaltijdcheques bestaat uit een **chipkaart** waarop het ontvangen bedrag wordt geschreven. De werknemer kan met deze kaart in een winkel op een **eenvoudige manier betalen**. In de oude situatie, toen alle maaltijdcheques nog op papier werden uitgegeven, bedroegen de administratieve lasten 127.558.157 euro. Nu er enkel wordt gewerkt met elektronische maaltijdcheques, dalen de administratieve lasten tot 33.373.043 euro. Dit betekent een **totale lastendaling van 94.185.114 euro** sinds de introductie van elektronische maaltijdcheques. Hiervan werd **58.390.025 euro gerealiseerd in 2016**.

ELEKTRONISCHE ECOCHQUES

De ecocheque is een extralegaal onderdeel en kan gebruikt worden om welbepaalde **ecologische producten en diensten** aan te kopen. Sinds 1 januari 2016 kunnen werknemers hun ecocheques ook elektronisch ontvangen. In de oude situatie, waarin enkel met papieren ecocheques gewerkt werd, liepen de totale administratieve lasten op tot 47.183.954 euro. In de potentiële situatie, waarin er enkel met elektronische

ecocheques gewerkt wordt, bedragen de totale administratieve lasten nog **5.811.696 euro**. De totale administratieve lasten zouden dus kunnen dalen met **41.372.258 euro** ten opzichte van de oude situatie. Momenteel maken elektronische ecocheques zo'n 26% uit van het totaal aantal ecocheques, goed voor een **lastendaling van 10.276.299 euro** of ongeveer een kwart van de totale potentiële besparing.

Figuur 2 POTENTIËLE DALING AL DOOR ELEKTRONISCHE ECOCHQUES

BEHEERSKOSTEN

Waar administratieve lasten kunnen beschouwd worden als de kosten die bedrijven en burgers maken om te voldoen aan informatieverplichtingen voortvloeiend uit regelgeving, zijn **beheerskosten** de kosten voor de overheid voor het uitvoeren van deze regelgeving. Deze bestaan onder meer uit het **opstellen en implementeren van de regels**, alsook de **controle** op de naleving ervan. In tijden waarin overheidsbesparingen nog steeds aan de orde van de dag zijn en burgers alsmaar meer belang hechten aan een efficiënte overheid, is het inzetten op het terugdringen van beheerskosten cruciaal. Opdat deze kosten zouden kunnen

tegel niet tot de kerntaken van de DAV behoorde, zette het de afgelopen jaren in toenemende mate hierop in. Zo werd in het verleden o.a. reeds de daling in het verleden o.a. reeds de daling in beheerskosten geanalyseerd door het invoeren van een **Databank van Akten van de Burgerlijke Stand (DABS)**.

Overheidsdiensten kunnen bovendien zelf hun beheerskosten in kaart brengen, evenals een eventuele daling in administratieve lasten door initiatieven die ze ondernemen. De Algemene Directie Statistiek (ADS) berekent bijvoorbeeld zelf welke impact de aanpassing van een bepaalde enquête heeft op de administratieve lasten voor de ondernemingen. Om dergelijke initiatieven een duwtje in de rug te geven, heeft de DAV recent een **nieuwe handleiding** ontwikkeld waarin uitgebreid wordt toegelicht hoe het Kafka

DAVASA
@DAV_ASA

Nieuwe **#Kafka-handleiding** stelt overheidsdiensten **#begov** beter in staat hun beheerskosten te berekenen

gereduceerd worden, moeten ze uiteraard eerst in kaart worden gebracht. Hiervoor kan eveneens de methodiek gebruikt worden die het DAV meetbureau reeds geruime tijd hanteert voor het berekenen van de administratieve lasten, nl. het **Kafka meetmodel**. Hoewel het meten van beheerskosten in-

meetmodel gebruikt kan worden. Deze kan teruggevonden worden op onze website. Ten slotte kan de DAV ook **opleiding en ondersteuning** bieden aan federale overheidsdiensten in het analyseren van de administratieve lasten en beheerskosten.

DEEL 02

ONLY ONCE

Het **principe van de unieke gegevensinzameling**, beter gekend als **Only Once**, werd door de wet van 5 mei 2014 verankerd in de federale wetgeving. De basisdoelstelling van het principe is tweeledig: (1) het hergebruik van gegevens die reeds beschikbaar zijn in authentieke bronnen en (2) het stimuleren van het gebruik van elektronische formulieren. Dit principe is één van de essentiële instrumenten om de interacties tussen burgers en ondernemingen met de overheid te vereenvoudigen. De DAV tracht dit te realiseren door ondersteuning te bieden aan de federale administraties in het succesvol toepassen van deze regelgeving.

authentieke bronnen hoofdzakelijk beperkt tot het Rijksregister, KBO en deze beschikbaar via het KSZ-netwerk. Deze authentieke bronnen worden erg veel gebruikt, wat het nut ervan aantoonde. Meer bepaald zijn het totaal aantal transacties voor 2016 als volgt verdeeld over de drie authentieke bronnen:

- Rijksregister: 941.771.585
- KBO: 61.818.298
- KSZ-netwerk: 1.109.577.113

Echter is zowel een verdieping als verruiming noodzakelijk. Dit alles wordt opgevolgd aan de hand van concrete actieplannen die de processen en dienstverlening van de federale overheid Only Once compliant maken. Hoewel de Only Once implementatie

Naast een continue opvolging worden er concrete hulpmiddelen voorzien om wetgeving en formulieren aan te passen conform de Only Once principes. Daarnaast tracht de DAV, in samenwerking met de dienstenintegratoren, om gegevensontsluiting en gebruik van authentieke bronnen te bevorderen. Tot op heden zijn de via de dienstenintegratoren ontsloten

verplicht is (geen keuzevrijheid) en er al zeer veel acties zijn ondernomen, zijn nog lang niet alle federale overheidsdiensten volledig in lijn met de Only Once wet. Om het volledige potentieel van het Only Once verhaal te realiseren, zouden alle overheidsdiensten, en bij uitbreiding, alle overheden, ten volle moeten meewerken aan dit project.

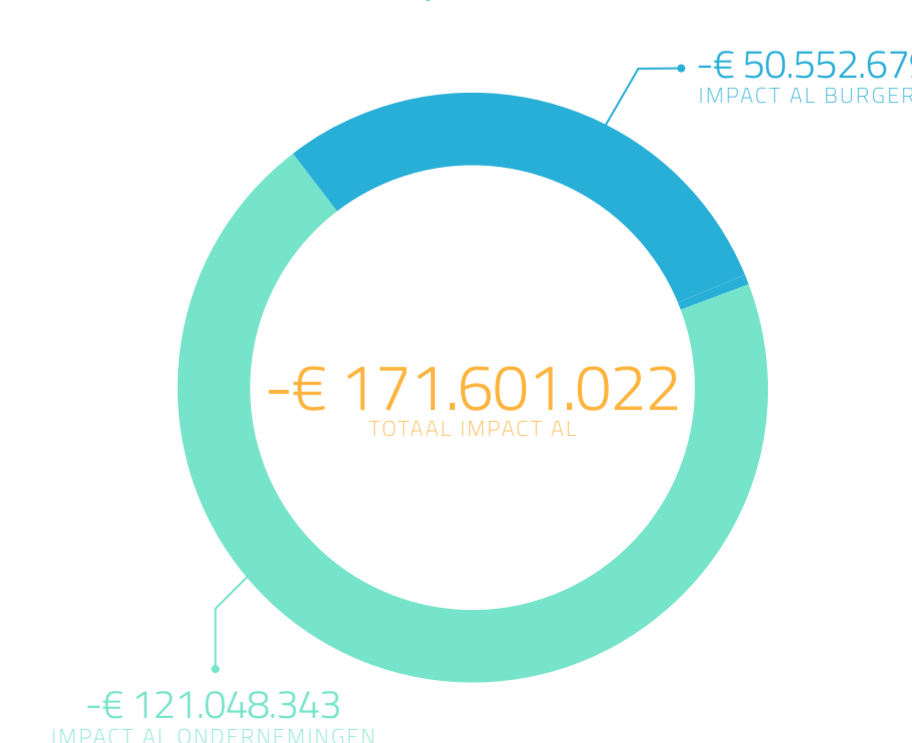
DEEL 03

OVERZICHT IMPACT GEWIJZIGDE REGELGEVING IN 2016

Figuur 3 toont, per doelgroep, de impact van gewijzigde regelgeving op administratieve lasten (AL) in 2016. Anders verwoord, dit overzicht geeft enkel het resultaat van nieuwe initiatieven weer, niet de recurrente besparingen van reeds eerder genomen beslissingen. Hieruit blijkt dat de intro-

ductie van nieuwe - of wijzigingen in bestaande regelgeving - een lastendaling van **171.601.022 euro** met zich mee bracht. Dit kan opgedeeld worden in een daling van de administratieve lasten voor burgers van 50.552.679 euro en een reductie in de lasten voor bedrijven van 121.048.343 euro.

Figuur 3 IMPACT GEWIJZIGDE REGELGEVING

E-GOVERNMENT

Er kan eveneens een aanzienlijke lastendaling teweeg worden gebracht door gebruik te maken van **e-government**. Het is belangrijk hier meteen te vermelden dat het simpelweg digitaliseren van een bepaald proces vaak weinig zoden aan de dijk zet. Idealiter worden immers eerst de achterliggende wetgeving en

processen vereenvoudigd. In onderstaande tabel wordt voor de door ons gemeten e-governmenttoepassingen de stijging in gebruik weergegeven alsook de besparingen aan administratieve lasten die hiermee gepaard gaan.

Tabel 1
OVERZICHT PROCENTUEEL GEBRUIK
EN LASTENDALING E-GOVERNMENTTOEPASSINGEN

E-GOVERNMENT TOEPASSINGEN	GEBRUIKS-PERCENTAGE EIND 2016	STIJGING GEBRUIK T.O.V. 2015	LASTENDALING IN 2016	GECUMULEERDE LASTENDALING TOT EIND 2016
BIZTAX	98,81%	2,39%	€ 1.294.620	€ 1.887.386
Elektronische stempelkaart	9,40%	23,06%	€ 1.413.821	€ 10.368.324
Police-on-web	82,15%	3,46%	€ 143.614	€ 4.260.721
eBirth	60,70%	18,61%	€ 116.320	€ 741.267
E-depot	/	18,26%	€ 99.396	€ 643.750
Télémarc	/	32,90%	€ 391.954	€ 14.114.649
E-griffie	/	24,53%	€ 94.560	€ 645.715
DigiChambers	74,59%	8,25%	€ 60.641	€ 758.173
Tax-on-web & VVA	85,65%	2,67%	€ 1.477.642	€ 47.561.196
Mijn Dossier	/	8,84%	€ 127.180	€ 2.989.748
RV-on-web	85,00%	2,10%	€ 39.663	€ 1.032.245
MyRent	8,19%	1387,60%	€ 347.593	€ 372.643
MyRent Pro	13,31%	/	€ 843.557	€ 843.557
e-STCW	82,32%	52,21%	€ 103.312	€ 288.089
TOTAAL			€ 10.073.873	€ 86.507.464

Zoals weergegeven in Tabel 1, zorgde het gebruik van e-governmenttoepassingen in 2016 voor een bijkomende daling van de administratieve lasten van **10.073.873 euro** t.o.v. 2015. **Télémarc** was verantwoordelijk voor een aanzienlijk deel hiervan, nl. **3.911.964 euro**. Met de Télémarc-toepassing kunnen federale overheidsdiensten sinds 2005 online de federale databanken raadplegen om informatie te verkrijgen over ondernemingen die zich kandidaat stellen voor overheidsopdrachten. Inmiddels is de toepassing ook opengesteld voor andere over-

heidsniveaus, zoals de aanbestedende diensten van de Gemeenschappen en Gewesten, en steden en gemeentes. Nu deze informatie elektronisch beschikbaar is, moet een onderneming die inschrijft op een overheidsopdracht bepaalde documenten (bv. het attest van niet-faling) niet langer bij de offerkanten federale overheidsdiensten voegen. Het aantal raadplegingen van attesten door de verschillende overheidsdiensten via de toepassing Télémarc steeg in 2016 met 32,90% in vergelijking met 2015.

DAVASA
@DAV_ASA

E-gov toepassingen van #begov zorgen in 2016 voor bijkomende lastendaling van meer dan €10mio

Het gebruik van **Tax-on-web** en het **Voorstel ter Vereenvoudigde Aangifte (VVA)** stijgt ook dit jaar slechts zeer beperkt. In 2016 verliep nagenoeg 54% van de aangiften via Tax-on-web en kreeg iets minder dan 32% van de belastingplichtigen een VVA in de bus, wat een stijging is van ongeveer 1% voor beide categorieën. Een verdere besparing zit dan ook niet zozeer in het laten toenemen van het elektronisch gebruik, maar het vereenvoudigen van de aangifte via Tax-on-web zelf. Immers, het aantal codes van

de aangifte in de personenbelasting neemt ieder jaar toe. De FOD Financiën tracht hieraan tegemoet te komen door het nemen van verschillende maatregelen. Zo zullen de vooraf ingevulde gegevens voor het aanslagjaar 2016 op één pagina worden weergegeven. Bovendien zullen de codes uit de aangifte van het vorige jaar worden opgenomen op deze pagina. Vervolgens kan de gebruiker aangeven of ze al dan niet opnieuw van toepassing zijn.

Voor meer informatie omtrent de metingen, de cijfers, de methodologie, etc. verwijzen we u graag naar onze website: www.verereenvoudiging.be

MyRent, de toepassing die toelaat een huurcontract online te registreren, kampte tot vorig jaar met een zeer beperkt gebruik, nl. 0,48% in 2015. In 2016 werden echter aanzienlijke inspanningen ondernomen om het gebruiksgemak te verbeteren en de functionaliteiten uit te breiden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen, want in 2016 steeg het gebruikspercentage tot 8,19%, wat een lastendaling van **347.593 euro** met

misdriven online worden aangegeven. Ook moet de burger zich vervolgens toch nog naar het politiecommissariaat begeven om het misdrijf te laten vaststellen. De FOD Binnenlandse Zaken is zich echter bewust van deze beperkingen en tracht hieraan tegemoet te komen, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van één portaal waarop alle communicatie van en naar de politie gebundeld moet worden.

De federale overheid speelt ten slotte in op de mobiele (r)evolutie van de afgelopen jaren. Zo zal het vanaf 2018 mogelijk zijn om op verschillende e-governmenttoepassingen aan te melden via **itsme**. Dit is een app die ervoor zorgt dat iedere gebruiker in de digitale wereld zijn identiteit zwart op

wit kan bewijzen. Ze is het resultaat van een samenwerking tussen de vier grootbanken en de drie grote mobiele netwerkkoperatoren. Nu is het reeds mogelijk door middel van een Digipass in te loggen met je eID op verschillende e-governmenttoepassingen.

DAVASA
@DAV_ASA

Naast #e-ID reader zijn vanaf 2018 verschillende e-govs van #begov ook toegankelijk via @itsme

CONCLUSIE

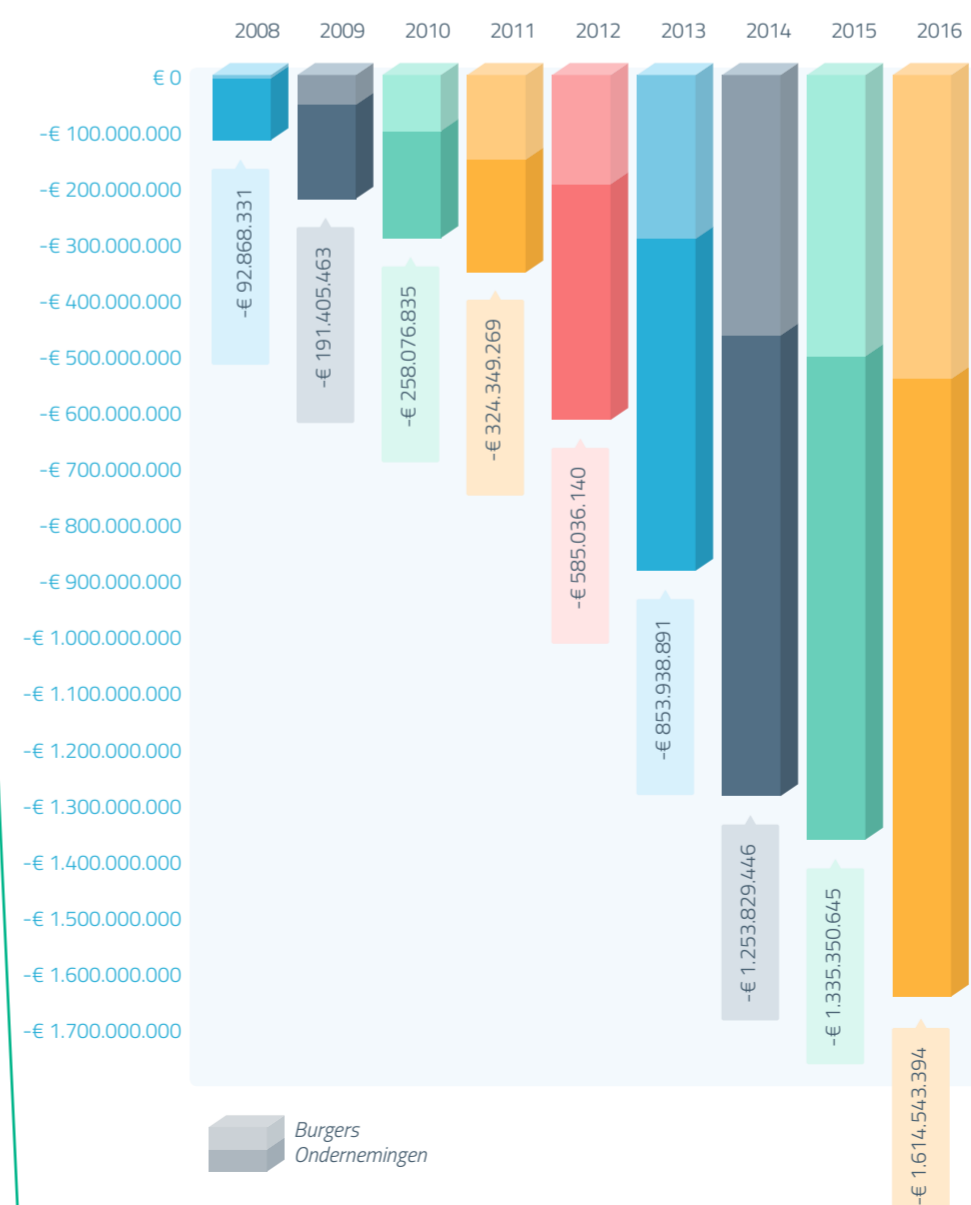
Samenvattend zijn in de loop van **2016** de federale administratieve lasten voor **burgers, ondernemingen** en de **verenigingen** in het totaal met **279.192.749 euro** gedaald. De introductie van **nieuwe - of wijzigingen in bestaande regelgeving** - is verantwoordelijk voor een lastendaling van ongeveer **61,46% (171.601.022 euro)**. Verder zorgt het stijgend gebruik van **e-facturatie, elektronische ecocheques en e-maaltijdcheques** voor **34,93% (97.517.854 euro)** van de lastendaling. Het volledig wegvalen van papieren maaltijdcheques was verantwoordelijk voor een groot deel hiervan (58.390.025 euro). Het toenemen/toenemende gebruik van

de reeds gemeten **e-governmenttoepassingen** is verantwoordelijk voor de overige **3,61% (10.073.873 euro)**. Van de totale gerealiseerde lastendaling was **12,64%** toe te wijzen aan **burgers (35.303.414 euro)** en **87,36%** aan **ondernemingen (243.889.335 euro)**. In het totaal zijn de administratieve lasten uit federale wetgeving in de **periode 2008-2016** gedaald met **meer dan 1,6 miljard euro**. Van deze lastendalingen waren ongeveer **31%** ten voordele van **burgers** en **69%** ten voordele van **ondernemingen**. Figuur 4 geeft een overzicht van de hierboven besproken verdeling van administratieve lastendalingen.

Niettegenstaande de grote lastendalingen die er de afgelopen jaren reeds zijn gerealiseerd, rest er nog een aanzienlijk vereenvoudigingspotentieel. Opdat dit potentieel volledig benut kan worden, zullen verschillende pijlers gelijktijdig moeten worden uitgebouwd, zoals

inzetten op **specifieke pijnpunten van bedrijven en burgers**, het gebruik van **e-governmenttoepassingen** promoten, een sterke focus op het terugdringen van **beheerskosten** en een rigoureuze toepassing van de **Only Once** wetgeving.

Figuur 4
EVOLUTIE CUMULATIEVE JAARLIJKSE LASTENDALING PER DOELGROEP

GEWIJZIGDE REGELGEVING

WIJZIGING ADMINISTRATIEVE LASTEN 2016

-€ 50.552.679
BURGERS

-€ 121.048.343
ONDERNEMINGEN

9
UITGEVOERDE
METINGEN

-€ 171.601.022
TOTAAL

E-GOV'S

WIJZIGING ADMINISTRATIEVE LASTEN 2016

-€ 3.650.788
BURGERS

-€ 6.423.085
ONDERNEMINGEN

-€ 10.073.873
TOTAAL

INITIATIEVEN

WIJZIGING ADMINISTRATIEVE LASTEN 2016

-€ 58.390.025
ELEKTRONISCHE
MAALTIJD-CHEQUES

-€ 10.276.299
ELEKTRONISCHE
ECO-CHEQUES

-€ 28.851.530
ELEKTRONISCHE
FACTURATIE

-€ 97.517.854
TOTAAL

-€ 279.192.749
LASTENDALING JAARRAPPORT

TOTAAL
2016
WIJZIGING
ADMINISTRATIEVE
LASTEN 2016